

اورنبورغ
وباشقه شهراوگه
بلا تفریق

سنهٔ کبواسی ۵۰ نوم تین
بارم سنهٔ گی ۳
اوج آبلغی ۱ ۵۰

اورنبورغ ژورنال
«دین و معیشت»
تیلیفون نومر ۲۸۶
بره ملام ۲۰ تین

و اولاد مع الله الناس بعضهم لبعض لهدمت صوامع
وبیہ وصاوات و مساجد ینذکر فیہا اسم الله
کثیرا و ینصرون الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

زمان تاسیسی، ۳۱ دیکابر ۱۹۰۷ سنه

دین و معیشت

۱۰۰ نچی سنه دوامی

هفته ده بر دفعه یاغہ ایالی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

بیاراگان یازواری
اوزگارتورگه اداره
اختیارلیدر. باصلمغان
بازولر کیرو قایتارلماز.
مارقه سز خطلر قبول
ایدلمی آدرس آلماشتروغه
۳۰ تین آنور.
آدریسنی آچق
بازولری اوتله.
آدریس سز مقاله لر
درج ایدلماز.

بره ملام ۲۰ تین

اورنبورغ و باشقه برده اولان شا کردلرگه بلا تفریق بلغہ ۵ سوم

مشایعه

الشیخ محمد وادالمکی جنابلرینک «مشایعه حزب
الرحمن و مدافعة حزب الشیطان» نام رساله سی نک
۱، ۲، ۳، نچی جزئلری باصلوب چقدی.
رساله موسی بیگی طرفندن میدانه قویلغان
تاریخ ادیان مسئله سی و رحمت الهیه عمومی نظریه
لرینه ردیه اولو املیله تالیف ایدلوب هرکم آتکلارلق
صورتده یازلغان. معلوم مسئله برلن اعتقادی چوالغان
واو مسئله ده حقیقت نهدن عبارت ایدکنی آکلوده
کوکلی ترددده اولان تورکی طانیغان کشیلره بورساله فی
برر نسخه اوایلرنده توتو لازمدر.
بهاری هر جزئی ۱۵ شہره، پوچته ایله ۱۷ شہره.

صحیفه
t.me/sehifeleribiz
u.8686@gmail.com

فهرست

مسئله

قارا گروهار

حکم المستورات

سینزده

قرارنامه

نورلی خبرلر.

سوفش خبرلری

اورنبورغ خبرلری

خاتونلرغه جماعت نماز لرینه

یورونی منع

رساله سی کوبله ب هم آزلاب صاتیله باشلادی

بهاسی بره ملام ۲۵ تین.

بوزدن کیم آلماوچیلرغه تنزیل.

آدریس «دین و معیشت» اداره سنه.

محمد و بديع الدين طرفندن سؤال :

شهرلارده پاكه قريهلارده بولسون جمعنه خبر به بولسه واجب صدقهنى آنده بېرو درهنى؟

اداره

جمعنه خبر به مصرف زكوة لك برسبك تو گل شونك اوچون واجب صدقهنى آندا توغرىدىن توغرى بېرو درست بولمايدر آنداين اورنغه اعانه ايتسى كبلگان كشى واجب صدقه سنى اولابر فقير گه زكوتدن مالنى بېر-ور گه كبرهك مونك صر كنده فقير گه ايتور گه كبرهك: شول مالنى جمعنه خبر به گه صرف ايت يعنى بېر ديب فقير شول ايتگان روشجه اشله سه هر ايكسى ثوابلى بولا، اگر ده جمعنه خبر به ديگانى حقيقه ده بخشى اورن بولسه، (فصرف الزكوة الى الكل اى كل من المصارف السبعة او البعض منهم كالمديون تملك اى صرف تملك فلا يصرف الى بناء مسجد وقنطرة وكفن ميت وقضاء دينه وان اريد الصرف الى هذه الوجوه صرف الى الفقير ثم يامر الفقير بالصرف اليها فيثاب المزكى والفقير قهستانى فصل مصرف الزكوة) زكوتنى بدى مصرف نك كلسينه ياكه بعضسينه مديون كى گه تملك طريقهجه صرف ايديلور مسجد كوپر ميت نك كفى بـورچنى اوتو كى پر گه صرف ايدلماز اگر آنداين اورن-لرغه صرف ايدر گه نله سه اول زكوتنى بـر فقير گه

بېر ده مونك صر كنده فقير گه اوزى نله گان اور-نلرغه صرف ايدر گه امر ايدر. شولاي بولغانده زكوة بېر وچېده فقير ده ثوابلى بولور ديهكدر . بو افندى نك انچى و انچى سؤالى و جوابى اوشبو سنه نك ۱۸ انچى عدد «دين و معيشت» ده يازلغان ايدى شوگا مراجعه ايدوون اوتنه مز .

پر يوزنده يور وچى اموات

و مطبوعات

(اوتكان نومردن ما بعد)

بو بابده بو قدر شدنلر وعيدلر وار ايكان فصل مخالفلر نك هچومندن قور قيلول حقنى سويلمكدين اختيار سكوت ايديلور؟ اوز مز نك حقه زده آزغنه بر قصور ايديلور سه حاضر (العلماء ورثة الانبياء) (علماء امتى كانبيا بنى اسرائيل) كى حديثلرنى اوقى باشليهن بيت، بز نك عندبمزده الهك، و آنك شربعتينك حقى اوز حقه ز قدر بوق منى؟ ئلل صو ك علمالر انبيالردن بلش آشاونى ميراث آلديلرمى؟ وفارنلرى شيشكنجى بر كونده توفز اون برده بلش آشاماقده بنى اسرائيل انبياسى كى اولديلرمى؟ خير افنديلر بلش آشاماق انبيا ميراثى دگل بهاييم ميراثيدر. بلش آشاماقده

انبياء بنى اسرائيلگه تشبيهه ايديلوز بهايه تشبيهه ايديلوز. انبيانك ميراثى عالم شريعت و آنى عوام الناسغه تعليم و بيان و تبليغدر. علمالر اوشبوشريعتنى بياوب آنى عوامغه تعليم و تبیین و تبليغده، و بو خصوصه مظار طرفندن واقع اولان اذا، و جفا، و تحقير، و اهانتى نعمل ايتمك و صفنده بنى اسرائيل انبياسينه تشبيه اولنمشدرلر. اوپله ايسه بر آزغنه قاراب قاريق علمالرنگ مورثلرى، و مشبه بهلرى اولان انبيال احكام اللهنى عوم الناسقه تبليغ ايتمك بابنده قوملرى طرفندن نه كى اذا، جفا، تحقير اهانتلره نعمل ايتمك و صفنده بنى اسرائيل انبياسينه تشبيه اولنمشدرلر. اوپله ايسه بر آزغنه قاراب قاريق علمالرنگ مورثلرى، و مشبه بهلرى اولان انبيال احكام اللهنى عوام الناسقه تبليغ ايتمك بابنده قوملرى طرفندن نه كى اذا، جفا، تحقير اهانتلره دوچار اولديلر؟ موني بيلمككه ئلال نيندى تواربخ، و فقص الانبيا صحيفه، لر بنى آغدار مقغه حاجت يوق قران عظيم الشانه مراجعت ايتمك كفايه ايدرظن ايدهرم. بونك تفاصيلنه مطلع اولهق استنيلور سه شكرلر اولسون بوزمانه زده فقص الانبيالرده اكسك دگل. بزار بوذات شريفلارنگ تبليغ احكام الهيه بابنه چكديكلر بنگ مكك بر پراسينتن دگل ميبليونده بر پراسينتن چكده مشر ايكان فصل ورثة الانبيا اولورز، و نصل آنلره مشبه اولورز؟ و فنى بوز ايله اويالامچه بزبونى دعوى ايد بيلورز؟ دعوى ايدرسك كشيملر بزاردن كوله زلم؟ يوق افنديلر اويده راحتده گنه ياتوب كوننه اون بر اون ايسكى برده بلش آشاب ورثة الانبيا بولا امامه ز. اوزم نيك كشيپنده بيهوده گه آلداميق.

شعر:

لانحسب المجدتمرا انت آكل

لن تبليغ المجد حنى تلوق الصبرا

ئال صوك بو اشنى ولى حضر تكه گنه تيوشلى ديب بل سزمى؟ خير افنديلر بو اش يالگز آذغنه تيوشلى دگل، بلكه دين باشلى بولغان هر بر عالمگه بردهى تيوشلى. بالاده منكور آيات واحاديث ايله هر بر عالم و دين باشلى بولغان كسه نه مخاطب، آنلرنگ حكى هر بر عالمگه بردى ثابت، و آنلرده اولان شدتلى و عيبدلر هر بر عالم بولغان كسه نه نى شامل. ولى حضرت بيك كوب سوزلر ايشتدى، و بيك چوق سب و شتملرى كوتردى ايندى بر آزغنه سزارده بو سوزلرني ايشدرگه، و سب و شتملرى كوتررگه تپو شليسز. نه نه شول وقتك سزار ورثة الانبيا بواورسز. و شول وقتده چن معناسيله علماء روحانى بواورسز. احتمالكه سزار بزارده تيك ياتمپوز مسجد، و مجلسلرده قوموزگه و عظم و نصيحت ايتمه ز، و يبخشى، و بماننى بيلديره ز، و نطقلر سويلر آنلرني احوال زمان ايله تانمشديره ز. بيك يبخشى اش بو كاديه چك يوق. قيلمى طورغانسزلا يوقنى ايتمه سز ديه بوز. كلگز دكلسه ده بعضيلر كز بونى قولا طورغانسزدر. حسن ظنر وار. فقط بيلمش اولگركه افنديلر بو زمانده يالگز بونك ايله گنه ذمه كزه ترتب ايدن وظائف مقدسه كزى ادا ايندكز ديب ايتمه آله بوز افنديلر هفر ايدهرسز. چونكه هر عصرنگ اوزينه مخصوص صلاحى بار. اولگى عصرلر نه بوقدر مهالكنى فتح ايدرگه ياراغان اوق چايه بو وقتلرده يارامى طورغانن، و بو زمانده غى قروب و مسا كسيم طوبلرى، و ميتر اليوز، و پولميت ايله مچهر دشمانه قارشى اوق چايه ايله قارشى چقماقنگ حرافت و كولكى ايكانن اوز كزده بيل طورغانسزدر. شونك كيك بوزمان زمان مطبوعات افنديلر. هر پارتبه اوزينك وجودينى اوزينك مطبوعاتيله بيلديره و اوزينك مسلك و افكارينى اوزينك مطبوعايله تيله نشر ايدوب آنى معقول كوشنروب سائراره

قبول اينديبرر گه بار کوچ فونبل چاليشه، آنك مسلك و افكارى، مخالفارى عندند، قيشق بولسه ده بهمه حال آنى باقلاب باللاب، بالديزلاب طوغرى وزمانه مطابق كوسترر گه طر شا. خصه بنگ مسلكنى تنقيد ايدوب خلق نظر نده آنى چيرته به و كوزدن دوشورمه به بهيج بر آرمى طاهى كچه كوندز بارلق اجتهادن صرف قبله. واوچ بيش محرردن مركب بره بئته تعرير به و آنلر نك مسلكلر نه اولان اون بيش بكرمى دانه مسلكدا. شلر بنگ افكارلر بى افكار عامه ايدوب چيقاره و نشر ايله. بونلر مسلكلر بنگ بخشيلغى و بمانلغندن قطع نظر اوشبو اشلر نه شايدان ذم و قدح دگل بلكه شاعر نك (فى زخرف القول تزيين لباظله

والحق قد يعتر به سوء تعبير
تقول هذا مجاج النحل تمدحه.

وان ذممت نقل قيرم الزنا بير،
ديديكى ككى شايدان استعسان و مدحدرلر،
چرنه كه تنبل و بالقاو دگل فعال و اشلكلى درار.
اشلكلى كشيلىرى سودلر سياسى و مدنى و اجتماعى
امر لرده ملنه خدمت ايلار. اما معتدل فرقه كى
مطبوعاتى اولمايان بر پارتبه نفس الامر و نفوس
و عدد جهنندن نه قدر كوب اولوب سائرلر نه نسبه
كثير بىنى آنلر تشكيل ايدر سه لرده آنلر نك مسلك و افكارلرى
دگل وجودلرى بيله معلوم تو گلدر. بو قدر مطبوعات
عالمينه فارسى بونلر نك مسجده و مجلسلرده دورت
ديوار نك آراسنده كوب بولسه بكرمى او طرز كشى به
سويل دكلرى سوزلر بنگ نى قدر گنه تاثيرى اولما
بلور؟ و بونده حاضر اولمايانلر نك بونلر نك نصل خبر-
لرى اولور؟ و براقده اولانلر بونلر نك فنى مسلكه
اولديقلر بى نره دن بيلورلر؟ و بو قدر كيك مملكتده
بلكه بتون دنيا ده اولان هه مشرب و مسلكده شلر بيل
فنى بر واسطه ايله نبادل و نعطى افكار ايدوب بر-

برينه مراملر بىنى آكلاتوب اتفاق ايله برلر شوب
اش قلوب (و امر هم شورى بينهم) مـ حينه مظهر
اوليورلر؟ نيچه و نيچه حقى سويلر گان و احكام شر بىنى
بيان ايدوب شريعة غرائى و عوام ناسك اعتقادلر بىنى
محافظه و حمايه قيلمق بولنده اجتهادلر بىنى صرف اينك
علماء و مشايخ و عزيزلر بىنى نك مخالفلر طر فندن انواع
تحقير و اهانت و تورلور و افتراء و بهتانلر ه دوچار
اولدقلر بىنى و آنلر نك اوستلر بىنى انواع بلچر اقلر آنلر
يقنى و مجرد آنلر نك احكام شر بىنى و مخالفلر نك خلاف
شرع اشلر بىنى بيان ايدوب عامه نى بونلر نك تحقير و آنلرى
راهدايت و صلاحه ارشاد و دلالات ايتمه لرى بىنى چب چى
بالغاندن «بونلر بنگا حكومتكه فارسى طور الر و آنلر
عليه نه عكس حر كنده بولنلر و آكا فارسى خلقنى قو-
تور تالر» ديب آشكاره و آچق دن آچق دانر صلر يا و دروب
طور دقلر بىنى، و آنلر فارسى بسالطاچى كوره ككى
رابوچيلر ه قدر آياقلاندقلر بىنى و بو افتراء و بهتان
و بالغان دانو صلر ايله اول بى گناه بيجاره لرى آرىسنلر
ؤ ايت اينديبرر و گه بارلق كوچ قونلر بىنى صرف ايدوب
يور دكلر بىنى و شو طريقه تهديد و قورقتو ايله حقى سويلر
و چيلر نى و احكام شر بىنى بيان ايدو چيلر نى ميداندن
محو ايتمه به چالشقلر بىنى هر كون و هر ساعت كوروب
طور دقلر بنگز حالده، قنى سز علماء نـ سامدار ان و تجار
معتبر ان ديانت پرور افنديلر نه قيلمكز؟ و بو بى گناه
بيچاره لرى آنلر ابداهش ناحق تهمت و افتراء بهتانلر
پاكاهق و فونقارمق يولينه كرشدكز مى؟ و اوزكز نك
آنلر طر فنده اولدغكزى مشعر طاوشكز نى ايشندر-
دكز مى؟ و بو خصوصه نه كى اسباب و سبللر ه تشبث
ايتدكز؟ و نه كى چاره لره يابشدكز؟ مناره باشينه
منوب قچقر دكز مى؟ بولسه بولسه
ضفادع فى ظلماء ليل نجاوبت
فدل عليها صوتها حبه البحر

منطوقه مسجود و مجلسارده اون بيش بكر من كشي
 حضور نده كول باقاسى كى شاولاشوب هاى بد بختلر شولاي
 نيلغانلر ايكان هاى ... لر بولاي ديگانلر ايكان ديب
 نوروغه صزلانغان وييهوده گه اولانغانسز .. مونك
 ايله نى بتر دكز؟ ونى قيلمكز؟ هيچ! ايندى آلاى بولسه
 (وتعاونوا على البر والتقوى ولا تعاونوا على الاثم والعد
 وان) امرينه امثال (واذا اصابهم البغي هم ينتصرون)
 آية كريمه سيل (واللهام اخو المسلم لا يظلمه ولا يسلطه
 ولا يظلمه) و (تري المؤمنون في تراحمهم وتوادهم وتعا
 ملهم كمثل الجسد اذا اشتكى عضو تداعى له سائر الجسد
 بالسهر والحمى) و (المؤمنون كرجل واحد ان اشتكى
 عينه اشتكى كله وان اشتكى رأسه اشتكى كله) و (المؤمنون
 من المؤمنين كالبنيان يشد بعضه بعضا كى احاديث نبويه ايله
 ميل فايده قالدى؟ بوندن ماعدا مونه بگاده غنه مسكوده
 هوم مسلمان اميزدى بولوب اوتدى. هزار بو
 اميزدگه اوز ار كز نك مطالبلر كزنى عرض اينمك ايچون
 بوقدر مصارفلر ايله و كيللر يولادكز بوبيك بخشى اش
 فقط بو اميزدى كملر ميباشرت اينديلر؟
 وآنده نه كى مذاكره لر جريان ايندى وآنده نه كى
 فرارلر و بولدى؟ و اميزد نه كيفينده كېچدى؟ وآنده
 دعوت اولنمش محترم و كيللر كزه وبالخاصه علماء
 صنفينه اوزلرينه لايق احترام اولنميه؟ و هزار نك
 مطالبكزى منبرده بيان قيلورغه بولوب بولدى؟ و هزار
 لر نك مطالبلر كزه وبالخاصه دينى مسئله ارده اعراب
 نيواندن محل و بولدى؟ و محترم و كيللر كز هزارنى
 منون ايدر نرسه لر آلوب قايتديلر مى؟ و هزار بو
 اميزدگه نيندى قاراش ايله قارادكز؟ و بوندن
 سكرده نيندى فكر ارده بولنماقچيسز؟ و يرافك بولغان
 مسلكده شلر كز گه قايسى فكر ارده بولغانكزنى قنقى
 واسطه ايله بلدره سز؟ و قايسى وسيله ايله تبادل اقوال
 و تعاطى افكار ايدره سز؟ مونه اوشبو بى نهايه سوال

واستفهاملر نك جوابلر بنى و برك و كور و چك بر شبيهه
 سز اوز كزه مخصوص مطبوعاتدر. افنديلر! سز نك
 اوز كزه مخصوص بريچه مطبوعاتكز اولمقچه بالاده
 ديديكچه افكار كز نشر و تعاطى اولنمق دگل عالمده
 وجودكز بيله بلنمق و طاوشكزده هيچ كمه اينشده سز. مونه
 شوشى وجودكز و افكار كز بلنمديكى و كېسه به
 طاوشكز اينشديلمديكى جهنندن سز گه بېك آغر بولسه ده
 تشبيه بليغ طر يقبل سزار دن (برده بور و چى اموات)
 ديب تعبير اينديم. افنديلر! اوشبو زمانده اوز كز نك
 حالكزنى بر آرز اويلا ب قاراشلر و انصاف اينسه كز بو
 تعبير م ايچون بگا كوچنم سز. بلكه بانغان بوره گندن
 چقغان بالقنلى سوز ايكان دير سز. نيچوك اينتوب بولاي
 ديب اينميك افنديلر بالاده ديديكمز كى او اگى هر
 يتدن صوتره نيچه جريده و ژور ناللر چقوب و مطبعه لر
 آچيلوب بونلر نك همه سى دير لك هدم شريفته خدمت
 اينه لر. بونلر نك ناشرلرى ديانت پرور سودا گر
 لريمز كى سودا گر لر. بايلقده آنلر دن كيم بولماسه لر
 آرتق نو گللر. محررلرى بولسه آوروپا آمريقا دار
 الفنون و كليه لر نده تعصيل ايدوب قايتقان پروفيسر
 دگللر. بلكه اوز بيمز نك ايسكى مدرسه لر مزده
 يتوشكان طلبه بوزغونلرى و بعض ناشرلر نك اوزلر
 يده طلبه بوزغونى. آنك اوستنه بو حريتن صوك بر
 وقتده نى قدر غزبنه لر ميدانه چقدى و هميشه چيقماق
 و بونلر نكده كافه سى معهود مسلكه خدمت اينه لر.
 نه ديانت پرور علماء و بايلا ريه زده هيچ بر حركت
 و هيچ بر مس و صدا بوق. بونلر هميشه بوقليار بونلر
 طائلى بوقوغه اول قدر طائمشلر كه ايرانلى ادب
 ابراهيم بكنك سياحت نامه سنه ديديكى و تصوير ايدوب
 كوستر ديكى كى بونلر نى بو طائلى بوقولر ندى نه
 اتج طاوشى، و نه مؤذنك حى على الفلاح ديب قچتر
 مامى ونه ده اسرافيلنك صورن اورمه سى اوبفاتر.

اويل ايسه (بونلره اموات) و (لبس لهم حبن النشور نشور) ديبچيدنه نه ديهلم؟ بونلر بو زمانك زمان مطبوعات ايكاننى و آنك اهميتنى بلهبلرمى؟ بوقسه مسلك اعتدالده بازوچى محررلر بولنمز ديب فور- فالرمى؟ فورفماكز افنديلر (فى الزوايا خبايا، فى الرجال بقايا) و ففقهه محررلر اسنديككز دن زياده ميله بولنور تيك ايشه شروع ايدك. بېك چوقى مقندر محررلر مسلكنه موافق مطبوعات بولنماديفندن مقاله مقبدهلر يازمايه صوصاب پاتا طور غاندرار. خلاصه بو زمانك (اللسان فيها اشرف من وقع السيف) و (واشراف اللسان فيها كوفوع السيف) زمانى اولد- يغنى و (القلم احدى اللسانين) مقالنى و حق تعالى حضرتنى طرفندن جبرائيل عليه السلام واسطه ميل- حبيب اكرم شارع اعظم صلى الله عليه وسلم حضر- تلرينك مع شريفلرينه ابتدا فرع ايتديكى و حبينك (افراء باسم ربك الذى خلق. خلق الانسان من علق افراء وربك الاكرم الذى علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم) آيات كريمه لرى اولديغندن بنى بشرنك عامه ملة اسلاميه نك خاصة سعادتى فرامت، و علم و قلمه مربوط و آنلرنك قوامى بونلره منوط اولديغنى، و بو- نار دن خالى و عارى ملتنيك هر بر سعادتدن محروم و محكوم انقراض اولديغنى آنگلار وقت بيتنيك دگل اونوب بيله كيديبور. چواشلرنك بيله اوز تللرنده «خبيبار» نامنده بر غزبنه چيفاردقارى چوقدن دگل «وقت» ده اوقلدى. ايندى شوشى ديانندن دم اوروب فوريفه صزلانغان مبارك دانلر چواشلردنده كيم بولديلرمنى؟ بوق ايندى افنديلر چواشلردنده كيم بولورغه اوبالين ناموسلانيق هر بر بهزله تعاطى افكار ابدوب مر امار بهزى آنگلانيق و آنگلامق ايچون هيچ اولمسه قزان، حاجى طرخان، اوفاء، اورنبوغ شهر- لرنده برر غزبنه و ژورنال ايجاد ايديك.

ملار طر شسونلر قولى ايله

بايلار بهز باردمل شسون بولى ايله

عوام خلقى بورسونلر بولى ايله

شويله ايسه اشلر بتهر افنديلر.

و ففقهه هر صنفى اوزينك صنفينه مناسب حر كنده

بولنمق فرض عيندر. بوقسه چوقده كچهز (ان دام

هذا ولم يحدث له غيره لم يبك ميت ولم يفرح له ولوده)

و ففقهه بزارگه بالا چاغ، خاتونلر كى اوتوروب

آغلامق باشقه اش فالماز. موني بېك بخشى بليك

افنديلر. شو يقينده اوفاءلر جهميتنى طرفندن شو

بابده بر خطابنامه كلوب بزارى قريبر العيون و مسرور

ايتديسهده فقط بعض بر جهنندن طولايى عربلرنك

(نعمت الناقة لولا المعونة فى عنقها) مقاليله تمثيل ايتمه به

مجبور اولدق. بهمه حال (تعالوا بنا نصلح و باب الهنا

قد فتح) و ففقهه اش اصطلاحه قايتوب بريم مر امار چه

اولورسه (فان عادوا لنا) دېرك منكور

فكرگه الك اول فوشلوچى بزم. الله تعالى حضرتلرى

جهلهزى كندينك مرضامينه موفق ايله سون ديب

ختم كلام ايدلم.

افقر الورى محمد مراد الرمزي

قارا گروهلر

(۱۷ - ۱۸ نومرلردن ما بعد)

مسلمانلرنى صانوب طاماق طويدروچى پادشاهلار
حقنده، ديانت املنه بوندى صوك آلاردن صافلانوغه
قولاي بولسون املنى ايله اوقوچى لرمزغه معلومان
بيرونى تبوش طابقان ايدك.

بوئارچه يازلغان كشي لرنك همه سى دبوراك مطبوعات خادىمى قايسى محرر قايسى مخبر قايسى معلم - اوچينل بولغان ضيالى اسمن كونه رگان ترفى پرورلر ابدى ملت اسلاميه گه باز قازوب نور وچى قارا گروهارنك ۱۳نچى سى: اوچينل مر سيبونوسف در، بورى اوبازنده اوچينل بولوب طور هانده بير مكي لقبى بلهن مسلمان لرنك آغشلىرى حقنده صار اپول آخر اننى آند بلينبه سى نه دانوص لرباصاب تورغان.

صوئكى كونده قزان شهر نده تور ديفى معلوم بولوب نورمه گه يابلاغان. بو كشي نك «بووي» طوغر وسنده كوب خبر بئكروب طورغانن و قزانداغى بعض بر ملالار هم معلولر حقنده هم افاتار قوبارغانن بولدوز غزبنه مى ۱۷۹۶ نومر نده يازدى.

۱۴نچى نعمت الله وهاپى، آخر انقه لرده قازانسكى قبله يوروتلگان. برادران كريف لرن مغاز ننده اشلك لى پربكاشچق بولوب تورغان مسلمان لرده پان اسلاميزم هر كنى بار ديب خبر بيروب تورغان. مسلمان لرنى سا نوب آخر انقه دن آلمان آفچه سيني اچوب ايسرگان و قنارنده اوزينك شوشى بلچراق منصبيله مافتانب بوروى سببلى آگنيتلىق دن سورولگان.

۱۵نچى موسى يان بولا طف بو كشي شول قارالق آرفه سنده مسلمان لردن آلمان بددعاسى سببلى چوقنب دين آلدردغان اوفاده اوچينلسكى اينستيتوتنده اوبغان. چوقنچاچ باريس روزبن اسمله نب «فوف» لقبيله پان اسلاميزم حقنده معلومات ابرشدر ب تورغان. ۱۶نچى آلبوئنه نك احمد عبدالله ديگان كشي. بو آدم سانسيال ديهو قراتار پارتبه سنده اعضا بولوب شول پارتبه گه دائر اشارنى آخر انقه غه بوشانب تورغان كوزى آچق ترفى پرور بر شولا طان بولغان.

۱۷نچى قزلتاش اولى نك امير حسن خطيبى. بالنا اوبازنده گى مسلمان لرن آرا سنده پان اسلاميزم هر كنى

باراغى حقنده آخر انقه غه نورلى دا قومينت لرن ط. اشوب تورغان.

صوغش اعلان ايدلگه چ نور كپه گه قاچوب كينتكان. ۱۸نچى اسحاق اسكندر ف. آسترخان شهر نده - اوچينل، دو ما سنده غلاصنى، غو بر ناطور كانسه لرن به سنده تر جهان، مسلمان مطبوعات بنه سينزور بولوب تورغان شول كشي نازار كيومى كيگان مسلمان لردن «تيومنى خلق» ديب كولوب يور وچى بولوب، مسلمان لرنه دائر اشلردن آخر انقه غه خبر بيروب تورغان.

ايكى يوز ليلگى آرقا سنده مسلمان لرنك زور اوشانچن قزانغان بولغان.

۱۹نچى فتح الله زين الله اوغلى فتح المين. بوده استر - خان شهر نده تور وچى بولوب استرخان اطرافنده بولغان فرغزار غه دائر اشلردن آخر انقه غه خبر بيروب تورغان.

آخر انقه غه اسحاق اسكندر ف نقد بهيله كركان. ۲۰نچى آر ماوير شهر نده اول معلم بولوب توروب صوئندن امام بولغان عماد الدين كمال الدين اوغلى بابگيلدين. اماملق اواز منده اول تور ب مسلمان لرنك يوزينه اويات كيترگان بو آدم بيل آخر انقه غه خدمت ايندوب تورغان. جديدار قارشونده مقبول و مقر بين دب حسابلانب يورگان حاضر تورمه گه آلمان ۲۱نچى فرغز دو سنباي تورانف بو كشي فرغزار توغر سنده ژاندارم اداره سبنه آفچه بر ابرينه خبر طاشب تور - غان. ۲۲نچى گه عبدالرئوف نياز بايفنى «وقت» نك ۲۲۱۶ برنچى نومر نده اولان خبرينه كوره بازار غه اوبلاغان ايدك. آنك اشارى حاضر گه تبكشر لب بتمگا - نكه كوره تورمه ده بر كونگنه يباطب آزاد ايدلدبگى سببلى فالدر لدى

«فراق» «غزبنه سى: قار ابوز ليالك اشنده به بگينى نوغابلر آلديلر» ديب مافتانب يازغان ابدى. صوئكى

وقت ار قزاقلردن هم آخر انبیکلر بولغانلغی شولوق
«قزاق» ده «بوزی قارالر» سرلوحه سبله یازلدی.
حاضر گه قارا گروهلر مقاله مینى شوشنده توفتانب
نورامز.

بو بدبختلر آرفاسنده مسلمانلر البته از ضرر
کورمگانلر در. شیمدی مسلمانلرنی آلداب بوروچی
دین دیانتینه و ملتینه دشمن بو قسم خلقدن زباده
صافلا نورغه تیوشلر.

درست حاضر آخر انقهلر بنرولدی. مسلمانلرنک
همه حرکتلری آچی و صریح بوندن صوگ احتمال
یاکا سیستم آخر انقهلر وجود گه چقا غانده آلی خبر
اورلاب طاش-وچی ضیالی لرمز معلم و اوچینل لری گه
خدمته طابلماس، هر حالده آلارنک اوشانچ عز ابد-
یکن هموما مسلمان ملتینه دوست توگل لک لری بن ایستدن
چفاررغه پارامی. دین دیانتنده صلابتی یوقلر نلسه
کم بولسون مسلمانلر اوچون فایدالی کشیلر دیب
اوبلارغه ممکن توگل. مسلمانلر دین دیانتینه اعتبار
ایتمگان بوندی شرلاطانلردن سرلرنده بوللرنده
باشربن توتارغه تیوشلر. اوزن خلق ایتمگان خالق
و آنک پیغمبری سوزلرینه اعتبار ایتمگان دین سزلر
ملتینه هیچ فایچانده باخشیلق اشلی آلی اشله گه نیده
منه شوشی فباخت قسم نک اشلری توسلی صمیمی بولوی
بولکونلک گه گنه خدمت بولا.

حکم المستورات فی الذهاب الی الجماعة

(اونکان نومیردن ما بعد)

رفانده بیلدیمشدر. (قال ابن الهمام اعلم انه
صح عنه علیه السلام انه قال لا تمنعوا الماء الله مساجد

الله وقوله اذا استأذنت امرأة احدكم الى المسجد
فلا يمنعنها والعلماء خصوه بامور منصوصة هلیها ومقبیسة
فمن الاول ما صح انه علیه السلام قال ایها امرأة
اصابت بخورا فلا تشهد معنا العشاء وكونه لیلا فی
بعض الطرف. فی مسلم لانمنعوا النساء من الخروج الى
المساجد الا باللیل ومن الثانی حسن الملابس ومزاحمة
الرجال لان اخراج الطیب لتعریک الداعیة فلما فقد
الان منهن هذا لانهن یتکلفن للخروج ما لم یکن علیه
من المنزل منهن مطلقا وقد قالت عائشة رضی الله
عنها فی الصبیح لو ان رسول الله صلی الله علیه وسلم
رأى ما احدثت النساء بعده منهن کما منعت نساء بنی
اسرائیل علی ان فیہ ما رواه ابن عبد البر بسنده فی
التیهد عن عائشة ایها الناس انہوا نساءکم عن لبس
الزینة والتبخر فی المساجد فان بنی اسرائیل لم
یلعنوا حتی لیس نساءهم الزینة وتبخرن فی المساجد
وبالنظر الی الدلیل المذكور منعت غیر المتزینة ایضا
لغلنة الفساق لیلا وان کان النص یدعه لان الفساق
فی زماننا اکثر انتشارهم وتعرضهم باللیل بخلاف الصبح
فان الغالب نومهم فی وقته بل عجم المتأخرون المنع
للمعائن فی والشواب فی الصلوات کما اغلبت الفساد
فی سائر الاوقات) مرفات ۷۸ خلاصه مستوره لرنک
جماعت نمازینہ چغو چقاوی حقنده ظاهر روایت مختلفه
بولغانغه متقدمون حدیثلرنی بر قدر توفیق ایدوب
شغل لنگانلر رخصت فی افاده ایتمکان حدیثلرنی بعضی
نص وبعضی فیاس ایل، تخصیص ایتمکانلر نص ایل
تخصیص ایدلگانلری عطیره بولماسه یا نهارا بولماسه
دیگان حدیثلر ایل، تخصیص ایتمشدر. فیاسا تخصیص
ایدلگانلری کور کلام کیومده بولماسه مزاحمة الرجال
بولماسه دیوب تخصیص ایدوب رخصت حدیثلری
ماوا ورأسنده حالنجه معمول فالادیمشدر. متأخرون
ایسه خانونلره جماعت نمازینہ بورولرن علی الاطلاق

والنهي عن المنكر. خوف فتنه فساد اهل الزمان
 مرسومه. مرور زمان ايله خاتونلارنىڭ جماعت نمازىنى چوقۇم
 چىقارماقلىقىنى چىقىشقا مۇقەددىمىن ايله مۇئاخىرىن بىنلارنىڭ
 بۇنچە اوزگارمىش بولسا مۇئاخىرىن ايل بىزىم بۇ
 دىننىڭ شۇنىڭ نىسبىتىدە گىنە تىغىرلار بولۇپ قالور
 دىيىپ بولماي خۇسۇسلا ۱۲ - ۱۳ يل تار قىلىندى
 اوزگارمىش زمان اولدە اولان يوز سەنە تار قىلىندى
 اوزگارمىشنى قايلاپ چىقىرىش. شارح اكرم طر قىلىندى (لا
 ياقىنلىقىمىز زمان الاالدى بىدە شىر مەنە) حىدىيىتىمىز
 بولسا ايتىپ شويىل بولماقنى مقرر هم چىقىرىش. خاتون-
 لارنىڭ جماعت نمازىنى يورماقلىقى چىقىشقا مۇقەددىمىز ج. ۵.
 ۲۰۱ ورقەسىدە ولعل خروجا قىل آلەي دىيور. ۳۴۷
 ورقەسىدە وما لهن الاستار دىيور. ۶۴۲ ورقەسىدە
 والفضية قبل الحجاب دىيور. ج ۶، ۸۱ ورقەسىدە واما
 النساء فمات مورات بالاحتجاب دىي. ۲۱۷ نچى ورقەسىدە
 وفيه ان حكم النساء تغير في زماننا اذلا يستحب لهن
 الخروج الى الجمعة دىيور. دىيىمىز امام اعظمنىڭ خاتون-
 لارنىڭ ملازىمەتلىرىنىڭ ايكىن ملازىمات البيت لايجر جن
 ديوب بىيان ايدى. نص ايله قول الفقهاء متعارض
 ايسىلەر قول الفقهاء تقديم ايدول چە كىن خادىمى
 حىزنى شويىل ياد ايدى. اذ تخالف النص مع قول
 الفقهاء بقدم قول الفقهاء ج اول ۱۹۰.

آخرى بار بالتاچى

مەسكە و اسىيزدندە قرآن و شرىعتنىڭ تحقىر
 ايتاوى

(اوتكان نومىردن ما بعد)

اوشبو مەاملەردىن آندىغى خىقىشقا خىطىپلارنىڭ
 موزارىنىڭ قارشى قول چاوب آلمىشلا لارىڭنىڭ مېچىرە

اعتبارى يوقىنىڭنىڭ ئاڭلاندى. ماطورلاب سويىلگان
 كىشىنىڭ موزارىنىڭ كىشىلەر بىلەن مۇناسىۋەت بىلەن
 لىسەدە آڭا قارشى قول چاوبالار. دىيانىتىمىزنىڭ
 حىقىقتى بولغان موزارىنىڭ قارشى داۋى دىيىپ چىقىرىش
 ھىچ بىر سەبەب ئاڭلاندىن ئوڭل. گو بىر نىسكى شىرەنىڭ
 بىر امامى چىقۇپ ھىچ اورنىمىزغا مەسلىھەتلەرنىڭ جىمەت
 نمازىنى يورماقلىقى بىلەن كىرەكلىك اش دىيىپ سويىلدى
 بۇ سويىلدىچىلارنىڭ مۇقەددىمىز دىيانىتىمىزگە اوزلارنىڭ
 آچىق فىكرلى كورسەتۈشۈل سەبەبە بىرەكۈپ وظيفەلى
 اورنىغا سايلانۇ ايدىكى مەاملەردىن كورنۇپ تورا
 ايدى. پىرىنسىپلارنىڭ مەاملەردە بار ايدى. شول
 سەبەبلى رەئىسلەر آلمىشوا بىلەن جىمەتنىڭ بارشى دە اوزگارە
 باردى. خاتونلار مەسلىھەت قارالغاندە عىياض اصحافى
 رەئىس ايدى. مەسلىھەت بىلەن وعدالت مەم سالفون
 قانلىق ايله مذاكرە ايتولمەدى. حىقانىت بولمايدى.
 باشلانۇق خانىلارنىڭ ھەمە طلبلارنى بىردە مذاكرە
 قبول ايدىرگە كىرەك دىيىپ چىقىرىش بولدى. اما
 مەملەتنىڭ عرضلارنىڭ رەئىسلىرىنىڭ مەسلىھەتلىرىنىڭ
 و تەسلىمىز ايله قارشى آلمىدى. آزارغە سويىلەرگە نوبىتى
 ھەم بىرلەمەدى ايكى گىنە كەسەگە بىرلەمەدە آلمىشوا
 اير كىلەپ سويىلەر تەمادىلەر. والھاصل اوشبو مەسلىھەت
 تەسلىمىز و تەسلىمىزگە ھەم حىقانىتىمىزگە ايله قاراپ بىر ايدى.
 اىمىزىمىز چىقارغان خىلقىڭنىڭ اكرىمىنىڭ دىيىپ باشقە
 خلق ھەم آلمىشوا كورەگى عوام الناسدىن عبارت بول-
 دىغى بولسا بىزنىڭ شىرەتنىڭ تەسلىمىزنىڭ مەسلىھەتلىرىنىڭ
 قىلار بىر بىرگە ھىچ حىقانىتىمىز بولدى. بونىڭ اشى
 فقط سىياسەت مەسلىھەتلىرىگە قاراپ بولدى. شول سەبەبلى
 بولسا بىزنىڭ نەدەد زوجات مەسلىھەتلىرىنىڭ تەسلىمىز
 بولمىشوا تەسلىمىز كولاكى گىنە بىر اش بولدى. قىلىش
 سورنىدە قرآن و شىرەتنىڭ مۇخالىف بولغان اوشبو

مسئله ار طاشقه قوبلغانك مجلسك بولغان اهل ديانت اماملار
 اوزلار بلك پرونستارن اعلان اينوب همهلرى مجلسنى
 طاشلاب چغوب كينهر كه نبوشلى ايدى تاشقه كره اما
 ملر وقتنده اوشبونى اشلى آماد يار بعضلرى چغوب
 كينسه لرده اوطروب قالغانلر بده كوب بولدى. درست
 آنار مسئله طاشقه قوبلغانده خلافيه طاش بېرگانلر
 شولاي بولسده علماءك مجلسك اشتراك اينولارى
 نبوش سزاش بولدى صوئدىن اشنى آكلاب اوزلار بده
 تاعىف ايندىلار. البته آكلاغان كشيگه مسلمانلار
 اسبزدنه اسلام دينى خلافيه فرار بېر او نهايت درجه
 تاعىف اينهرلك اشدر. بو مجلسدن صوئك ديسانت
 پرور علماء دين اوز آرا جيولشوب اوزلار بلك بو
 فرار لرغه اشتراك اينمه گانلكرن اعلان او چون خلاف
 شرع فرار لرغه راضى توگل اكلرن بيان اينوب هم
 اوز طرفلر ندىنبوشلى كورلگان تصعبلر نى اينوب
 اسبزدنك عمومى مجلسينه بر ايضاحنامه (زباؤلينيه)
 كرنور كه اتفاق ايندىلار. ايكنچى كون مسجدده اجتماع
 ايله مذكور ايضاحنامه نى يازوب ايكى يوزدن زياده
 علماء دين امضا قىلدىلار. شول كون اسبزدنك عمومى
 مجلسنده اماملارنك اوشبو پروتېست زياؤلينيه لرى
 اوقولدى هم اوشبو پروتېست اسبزدنك پر-
 تافولينه درج اينولور ديب پر يز يديوم طرفندن وعه
 اينولدى. بو زباؤلينيه بتون امضالرى ايله اوقولغاچ
 مجلسده حاضر بولغان اهل ديانت همهلرى بېك شاد-
 لانوب آفشلا دىلار. اونكان كون قرآن وشربعتمز نك
 تعقيب اينلوروى سببلى يوراكلرمز جراحتلنگان ايدى
 شول جراحتكه شفا بولدى ديدىلار هم كزب كشيبار
 صوئدىن پر يز يديوم اوستالينه باروب اماملارنك
 زباؤلينيه سببه امضا ايندىلار. ينه بر يوز كه فرېب
 كمشلر ايكنچى كاغدگه بز اماملارنك پروتېستلرينه
 قوشلامز ديب يازوب امضا اينوب پر يز يديومغه طاه

بشر دىلر شول طريقيه معلوم بولدى كه اسبزدنك اوشبو
 آچق صورته فرآن وشربعتمكه خلاف بولغان فرار
 لرينه آنده بولغان مسلمانلر دن بېك كوبسى راضى
 توگل چن كوئلار ندىن رنجبگانلار هم بېك بور چولغانلر
 ايكان. شونك او چون خاتون فز مسئله سنده بولغان
 اوشبو خلاف شرع فرارلر هموما مسلمانلار طرفندن
 بېرلگان فرار ديب تلقى ايتو واهنبارغه آلو نبوش
 توگل. بلكه دينگه اهميت بېرمى نورغان بر طاقم ناه
 سملر طرفندن بېرلگان فرارلر ديب بلور كه كبرهك
 خاتون فز مسئله سى مذاكره ايتولگانده اسبزدده بو
 لغان احوالك درسنى اوشبولاردن عبارتدر :
 «ايل» گزېته سنده اسبزد احوالى حقيده تعصب
 و طرفگيرلك ايله بترنلى حقيقته خلاف سوزلر بازالا.
 علماء ديننك معاملهلر ندىن كولوب تعقيب ايله آنى
 اهميتسز اش اينوب كورساتور كه طرشوب يازالار.
 مثلا ايلنك بر نسخه سنده گوباكه موسى بېگييف خانو.
 نلر نك هم حقوقده ايرلر ايله بر تېگر بولرون آبان
 وحديتلردن اساس دليبلار كيتروب اثبات اينكان
 شولاي بولا توروبده منعصب ملار آثا فارشى كېلگا.
 نلر شكلنى اينوب يازغان؛ حالبو كه موسى بېگييف بو
 مسئلهده دليل توگل دليبلنك دالنده كيتوره آمادى.
 اوقوغان اينلر بلك مدعاسينه ذره دلالتلرى يوق ايدى
 اول بونى اوز بده اعتراف اينسه كبرهك مجلسده حاضر
 بولغان اهل بصيرنكه بواش بېك آچق معلومدر. موسى
 بېگييف نك بوروشچه داكلادن آخريمه ايرشدره آلاما.
 پنجه نوقنالوب فالوروى هم هچ بر اهميتلى نرسه نى
 افاده اينه آلاموى الله تعالى نك زور فصلى بولدى يوفسه
 آنك بوداكلادى موفقيتلر بولوب چقسه ديانت اهلبنه
 اوئغابسىز بولغان بولور ايدى. حقيقت حال شولاي
 بولا توروبده موسى بېگييف خاتونلر نك ايرار كه
 مساوانن اصلى دليبلار ايله اثبات ايندى دېماك فقط

بر نصب و حق سزا قدر . پنه ایلمک بر نسخه سنه اسپزدنک
 عمومی مجلسنده آنتی قاضینک بر سی خانونلردن صا-
 بلانورغه فرار بیرلدی دیب یازغان ایدی بوسوز
 هم باغان و حقیقتکه خلافتدر . دوخاونوی صابرانیه نك
 فوت تشکیلاتی مسئله سنه دینی ادارهلر تشکیلاتی
 شعبه س طرفدن کر تلگان لایحه هیچ بر مذاکره-ز
 قبول اینلدی . اول لایحه ده قاضیلر نك بر سی خانونلردن
 صابلانور دیگان سوز هیچده یوق ایدی آندغی مو-
 ز نك مضمونی فقط آلتی قاضی بر مفتی مهملری علماء
 دین آراسندن صابلانورلر قاضیلر نك بر سی اچکی
 اوردن یازغانلردن بولور دیبولگان ایدی . اسپزدنک
 عمومی مجلسنده اوشبو ماده هیچ مذاکره سز قبول اینتو-
 لدی . اما بر قاضینک خانونلردن بولوروی طوغر صبه مذاکره ده
 بولمادی فرار ده بیر لمادی . اهل دیانندن هیچ بر کسه بو
 لشکر اضی اولمادیلر حتی قاضیباغه صابلاویا شپکار نندن
 برسینه خاتون اسمی یازغانن کورب دیانت اعلی
 غایبده ناسف ایندیلر . بواشنی دیننی تعقیب دیب صانا-
 دیلر . سوکندن بو خانوننک صابلانوروی طوغر یسنده
 بابطاق شهبه گه توشار لک سوزار نقل اینولدی . حلق
 ومدلک بو بنچه صابلاو بولمادی دیدیلر . حقیقت حال بز گه
 معلوم نو گل ؛ فقط شول قدر ایته آلامز اوشبو اسپزد-
 ده مفتی وقاضیلر صابلاوا صامندن نظام وعدالته که
 موافق بولمادی . چونکه نظام بو بنچه بو صابلاوغه
 اچکی روسیه مسلمانلاری غمه فاتشورغه نبوش ایدی
 دوخاونای صوبرانیه اداره سنده بولمغان قافقار ،
 نورکستان ، فریم هم قزاقستاندن کیلگان و کیلار
 بوسابلاوغه فاتوشه ماسه کیر اکی ایدی حالبوکه آنلر
 مهملری صابلاوغه فاتوشدیلر . شونک اوچون بو صا-
 بلاونی طوغری صابلاو دیب بولمادی . سوکندن ملی
 شور اغه صابلاغانده اچکی روسیه مسلمانلردن باشقه بی
 فاتوشدر مادیلر . شونک ایله اوزلر بده اولمگی صا-

بلاونک نظامغه موافق بولماون آکلاندیلر . اوشانداق
 « ایل » گزینده سنده اماملر نك پروتیسنتلری مجلس
 طرفندن هجو و کلمکو ایله فارشی آلتدی دیب
 یازغان . بو سوز هم محض تعصب ایله یازغان بالغان
 سوزدر اماملر نك پروتیسنتلری مجلس طرفندن آلفشلاو
 ایله فارشی آلتدی بیک اورنلی بولدی اهل دیانت
 عموم مهنون بولدیلر . بواش اماملر نك اوستلرینه
 یوکلننگان وظیفه لری ایدی آنلر اوشبو وظیفه لرن
 اوتوب وجدانلری قاشنده مسؤولیتدن فوتولدیلر . بو
 پروتیسنتقه نورکستان هم فریم و قزاق و کیلار بده کو-
 بسی فوشولدیلر . سوکندن عسکر بلردن ایکی بوزلب
 کسه نك امضالری ایله اماملر نك پروتیسنتلرینه فو-
 شولاری حقمده علاوه کیتوردیلر . بو اسپزدنک
 باشنده بر طاقم دیانتسزار بولوروی اهلی دیانتنک نفرت
 اینتولرینه سبب بولدی . اوز کسه لرن طولترو اوچون
 اسپزد وقتنده ایکی مرتبه تیاتر ادیناب نیقدر خلقنک
 وقتلرن ضایع ایندیلر . پر بیز بدیومده غی دیانتسزار
 اوزلاری تون بو بنچه تیاترلرده بوروب بوفولاری
 قالغانغه ایرته برله بوفولردن تورا آلماینچه اون
 ساعتده باشلانور دیب وعده اینولگان اسپزد
 مجلسلرن اون ایکی ساعت طولعاندی باشلیلار ایدی .
 زالمه خلق جبولوب ایکی ساعتله ب کوتوب او طورالر .
 هم پر بیز بدیومنک بویله اعتبار سز اقلردن رنجوب
 زار لانوشالر ایدی . اسپزد بولغان بنابیک زور بولوب
 هر تدرلی اشار گه حتی تما کو طارتو اوچونده مخصوص
 بولمه لار بیلمگوله ننگانی حالده نماز اوفور اوچون هیچ
 بر اورن یوق ایدی . عمومی مسلمانلر اسپزدنده
 نماز اوفورغه اورن یوق بواشکده ناسفی اینتولماده
 نر سه گه ناسفی اینتلور .

(خوامی بولور) م - ص

اسلام علماسيني دعوت

قزاندە بولغان علماء جمعيتى، مەسكاو جېولاشنىدە دېن عالملىرى طرفىدىن قېلىنغان فرار بويىچە ۱۵ نەپى ايىول (۹ شوال شنبە كۈن) دىن باشلاپ، بتون روسىيە-دەگى دېن عالملىرىنىڭ و كېللىرىنىڭ ندوھىيىنى باصارغە قارار بېردى، بو ندوھە اوشبو نرسەلەر قارالاچقى:

(۱) بتون روسىيە دېن عالملىرىنىڭ اتفاننى تشكىل ايتو (۲) مکتەب، مدرسەلەر و دېنى تەلىمات (۳) سايلالو مسئللىرى، ايرلار و خانونلارنىڭ سايلالوفە اھمىيەت بېروللىرى، بو اشلار دە علماءنىڭ وظيفەلىرى (۴) كېلچكە دېنى ادارەلرنىڭ تشكىلاتى، (۵) مەلەلر تشكىلاتى، (۶) دېنى بەيراملار (۷) بو كۈندىن باشلاپ علماء دېن ارستېنە وظيفەلەر (۸) مەجلە احكام شرعىيە و ھەدىيە (۹) جمعىيە علماء طرفىدىن نىشرايتولەچك گزىنە ياكە ژورنال، (۱۰) آلدەغى ھەممى مسلمانلار اھىز دېنە حاضرلك بو مسئللىر قزاندەغى حاضرلك كەسبەھىبىنىڭ دقت ايتكان مادەلرنىڭ ايك اھمىيەتلى نرنىدىن بولوب، بوناردىن باشقە دە مذاكرە ايتولەچك مسئللىر بولور، ھەم مذاكرە ايتلور. ۱۵ ايىول دە قزاندە بولاچقى علما جېولاشىنە كېلچك و كېللىرىنىڭ دقتلرېنە و ھەمما تورلى طرفلار دە بولغان علماء كرامفە دخېدە اوشبو نرسەلرنى ھرض ايتەمز.

(۱) علما جمعيتى تشكىل ايتولسگان اورنلار دە شول جمعيتىدىن، علما جمعيتى باصالماغان بېرلردە بىر طرفى و بىر اوباز ياكە شەرنىڭ علماسى اوز آرا جېولوب شول جېولاشلار ندىن قزاندە بولاچقى علما ندوھىيە بىر ياكە ايكى و نھايت اوج و كېل سايلاب بېرورلار. ھەم و كېللىرىنىڭ قولېنە اشانچى و كالات بازووى بېرورلار.

(۲) بوقارىدە مذکور مسئللىر ھەم آنلاردىن باشقە مذاكرە ايتەرگە نېوشلى كورگان نرسەلرى حقتە اوز آرا كېڭاشوب شولار خصوصندە داككادار حاضرلەب آلوب كېلولىرى مطلق بىر.

(۳) بو مذاكرە ايتولەچك مسئللىر دېنى ھەم بارچە مسلمانلارغە عام مسئللىر بولوروى سېببلى و كېللىر سايلالغانغە قدر اماملر اوز مەلەلرېننىڭ خاقارى ايلدە مذاكرە ايتوب اوتولورن قزان ھەمما جمعيتى اوز طرفىدىن مەناب كورە.

(۴) قزاندە بولاچقى ھەممى جېولاشنىڭ جېولاش وقتىدە ھەم آندىن صوڭ بولغان اشلارنى و قزارلارنى تەرتىپكە قويوب، بىرىنە بىنكرو اوجون بايطاق مصارف لازم بولاچقى. شول مصارف اوجون ھەر و كېل ايك آزى يكرمى بش صوم آفچە آلوب كېلور.

(۵) اوشبو جېولاشقە كېلوجى و كېللىر اوجون قزانە مخصوص اورنلار حاضرلانەچك ھەم آشار اچو مسئللىرىنىڭ مەسكن قدر اوڭقايلى بولورېنە دقت ايتولەچك. البتە كېلوجى و كېللىر اوزلارېدە حاضرگى فوق العادە قىمەتلىكنى و بعض نرسەلرنىڭ طابىلماون دقتكە آلوب كېلورلار.

مخابەرە اوچون آخرىس!

Казань Галеевское Училище правленіе

Жамгіятуль улема.

قزان جمعیتہ علماء ادارہ سى

قرار نامه

۱۹۱۷ چي بيل ۳۰ نچي ماينك منل و اوصى صاطاق اولى باندە يا ئا حكومت نك اشچى و عسكرى ايبدە شلار يەز نك فداكارانە غيرتلەر ايله آلوب بېرگان حربت اربىنى شاداق يوز ندىن چىلابى اويازى محمد قاي، مو اودو چىرلى منل، وصولطاي و اولو ستارى نك باشقردارى جىولوب ابر كنجىلك بايرامى يا صادىلر. بايرام مناسبتىلە جىولامش بىش و اولو صت كامىتيت اعضالرىدە و باشقە مسلمانلردە موسفوادە بولغان عەوم روسىيە مسلمانلارى اسىبىزدى نە بىاروب فايبتارغان دىلبىغاتلر يەز عبدالهى مخدوم فرىبانغلىبى ايله محمد و فامخدوم سىلمانوف نك دافلادارى مانك لانوب اسىبىزدنك قرارلرىنك تفصىلى اكلانغاندىن سوڭ بىش و اولو صت دن جىولغان اقصقال و معتبرلر، اشلكلى باشلار، اشچى و خدمتكارلر، بابلار و فقيرلار اماملر و عواملر توبە نەگى قرارغە كىلدك جەمىت دە بولۇچىلار ابكى مڭ دن ارنق بولوب شوندىن جىد- يوزلابى كامىتيت اعضالرى ايدوك.

(۱) عەوم روسىيە مسلمانلرىنك اسىبىزدى، مركز بۇرور طرفندىن اوچر يدىتلىنوى صابر انبە نك بىك اشغچ و تىز بولودى و مەبلە اشقردوب يا صالغانلىقدىن دىبەو- فراتبە امامنە مو افق عەومى، باشرىن، مە تىگىز و طوغرى صايلالر ايله گە صايلانوب بارغان و كىل لردن عبارت بولغان.

(۲) اوشانداق هر يردەگى مسلمانلر نك اوز عدد نفو- صلر بىنە متناسب و كىللر بىارولرىن مقصد قىلوب كوزا نىلەر ك آيروچە اجتهاد قىلىنغان.

شول سببىدىن بعض شهرلردىن بر مڭ كشىدىن - ر- كىل بىارغانى حالە اصلاققە ابك محتاج و روسىيە دىمورف اتبەسى نك ضرور كو بچىلگى بولغان اول خلقلردىن

كوب اورندىن ۲۰-۳۰ مڭ غە بر و كىل و بعض اورنلردىن يوز مڭ غە بر و كىل دە بارا آماغان.

(۳) اسىبىزدىن تىسوز و چىلر مقدمما غز تىلردىن اول خلقلرى اوزلردىن و كىل بىار ماسەلردە بىارى شهر خلقلرىنە غنە و كالت بىر مەلردە بىارى دىبە اعلان قىلۇ- لرى بايىناق ابگىون اشچىلرىنك اسىبىزدە و كىل سىز قالولارىنە و بايىتاقلرى نك اوزلرىنە صفر منفعندەش بولماغان ص اصلاؤبەغە و كالت لردن بىر و بگنە احتىياج لردن اىنە آلەى قالولارىنە سبب بولغان.

(۴) آنە بارغاج بعض بىورا اعضالرىنك ابروم اول و اولو ستار ندىن بارغان و كىل لردىن قبول اىتمەو و بايىتاق كشىلردىن كىرى فايبتاروب بىار و حقندە طار شوالرى بولوبك احتىياجلرى كو بلك سببىلر كوڭلى صنىق بولغان فقير اول و كىل لرىنە ناچار تاءىر اىتكەن.

(۵) اسىبىزدەدە اشامق اچمك نك بىك ضعيف قوبلوى، بارغان خاق غە اورن حاضرلەر و اشنك بىتوش سزلكلر اوزاق يوللرغە بىراق و ض- و ر شهرلردە طوروغە مادتلنمگان اول خالقىنە فقرا و كىل لرىنك آچ توروئدە، كىرەك و قنك اسىبىزدنك مجلسلرىنە يتوش- ئە اماولارىنە و اصول ادارە مسئلە سىنك بعض بر انتىر- بىغالار ايله ۷ كون گە صوز بىلوى، مقدمما ۱۰ نك بىتەر گە دىبە نعبىن قىلىنغان مجلسنك ۱۲ سىنە قالووى، فقرا صنىق و كىل لرىنك اول دىلبىغاتلرىنك آفچەسى بتوب آلغان بىلىت لردنك مدتى بتوب اسىبىزدەدە ابك مەم مسئلەلر قارالماستىن مقدم فايبتوب كىنەر گە مجبور بولولارىنە سبب بولغان

(۶) مسلمانلر آراسىنك اخلاقات مذعبىيە مسئلەلردىن بولغان بعض مسئلەلر و خلاف شرىعە اسلامىيە بولغان خاتونلرغە مېراث شهادە، طلاق، تعدد زوجات مسئلە- لردنك مساوات حقوق بىر وار مەك بتون روسىيە مسلمان- لردىنك اوچر يدىتلىنوى صابر انبە گە قدر بو اباشچى لردىن

(ملى شورائى) صايلاولار وقتىك اسىبىزدغه بارغان وكبل لرنكده بار طيسسیده، حاضر بولا آلمغان.

(۷) صايلاولارده هر طائفه وكبل لربنه كامل حريت بيرلماي بسر طائفه نك ايكنهي طائفه نى قورقتولارى تعخير قىلولارى بولغالاعان.

(۸) ايكي مېلبون باشقرد خلقى نك طلبلرى اعتبار-

غه آلمغان و آنلردن شوراعده كشي كرتامگان
(۹) اسىبىزد اعضالردن اوچدن بىرى حاضر بولامغان
ابك آخرگى مجلسه كوب وكبلار چغوب كبتكاج
تونگى ساعت ايكيك بر گروه خلق اسمندن بر نيچه
حضرتلر بىزنى عىبلرى اثباته ايندهى طوروب جزأ
قىلوانى طالب قىلمغان

بولدای واقعه لر كه سبب مقدمگى يلارده بعض پراؤا
كانور بحر لر نك نورلى غرنه لارده مذكور حضرتلر
نك بعضلر بىنه هجوم قىلوب يازغان مقاللرى سىبىندن
مذكور گروه خاقلر نك اشانولر بىنه سبب بولغان بالعان
خبر لر بولغان. عارف بور نايف كى پراؤا فاتورار نك
صو كفى وقتك غوبىر نسكى دامپسارغه قدر بىتون شهر
مسلمانلرى اسمندن بيرگان تىلغر املرى نك مطبوعانك
كوريلوى مذكور حضرتلر كه فارشو فوطفونك قوتل-
نوبنه سبب بولغان بيش اولوست مسلمانلردن حريت
بىر امينه اشتر اك فيلرچى ايكي مك دن آرتغراق كشي لر
مذكور ماده نك بار نه اعتبارغه آلوب اشبو يبتوشسز
لكلر وه-وم مسلمان اسىبىزد دىك شانن كيهسته چك
واقعه لر نك بولغانلغنه بعض ضبايلر بىز نك هنوزده
اول خلقينه سز نوبه نى بىز بوغارى دىب قار اب ابتتيا بىگىنت
آنالغانلرده اوز لسرىده اشچىلر اوستىندن حاكوبه
آكلاولرده وشخص عرضلر ايله آلفا مورالگان مذكور
حضرتلر حقتىغ بولغان وسندسز دانوسلارنى
مسلمانلر اسىبىزدنده اوفوتوب مسلمانلر آراسنده اختلاف
ساچوب بورولر كه بىك نى تامنى ابتوب غالاصا

وانبه بو بىنچه بىتون مجلسده حاضر بولغانلر اونلاب
طاوشقه فارشى بدىنوغلانصونظى صورتده پروتست
ابته.

(۲) مسلمان اسىبىزد دىك بىنوشسز بولوندىن قطع
نظر ايله آنك اصول اداره، اداره رو حانبه، عسكى
تشكىلات حقتىد باصاغان فرارلردن تىر بىك ايله همد
باشقردلار نك برارن اوز ملكلر نده قالدرو شرطل
بر مسئله سنده، خلاف شريعت حقوقلر بىر اماو شرطيله
حانولر مسئله سنده، اير، ايله قزلر آيورم اوفوتلو
شرطيله اوفو اوقنو مسئله سنده اشتر اك قىلعاندىن
بلدر.

(۳) دىماقرانبه اصوللر بىنه بنام فيلمغان صايلاولر ايله
صايلانماي طوروب مى ش-ورامز نك مع التامنى
مسلمانلر آراسنده نفوذى وعملان ئىرى بولما باچق
دىب بله.

(۴) حضرتلر حقتىد باصالغان ادبىسز بالعان دانوس-
نك باشلاب باصاوچى لارى طرفندن مطبوعانده كىرى
قاپناروب آلنون طلب ابته.

(۵) كىله چكده بولچق عومى نىگىز طوغرى و باشون
صايلاولر اصوابنه موافق هم عدد نفوسكه متناسب
صايلانغان وكبللردن عبارته بولادون تلى و آكثا قدر
هوم روسيه مسلمانلرى اسمندن بورونولچك ضرور
مسئله لر چقسه ايفىره ندم اصولى ايله نارود ناي غالا
صاوانبه غه فويلوى تىوش دىب بله اسىبىزدغه بارغان
ايكى دىباغاتمىز نك اسىبىزدده بيرگان همه طاوشلرى
بىش اولوست نك بىن خانى نلگينه موافق ايكانلگينه
قناعت حاصل ايتوب آنلرغه صمبىر رحمة اوفى بىر نيچه
اولاصنوى كامنىت زاپاصنوى پرىدسىد اتىلى هم اولو-
صنوى مېلبىتسىبانلر لرمضالارى اصل نىسخه سندن
درست كوچرلدى.

تورلى خىبرلر

اعاىە

نر كستاندىن توبىنك امارى مذكور كشيلىر طرفىدىن
انساطولى مسلمانلرى فائىدە سېنە ۱۸۲ سوم آنچه
الدى .

محمد على دويەكايىدىن ۲۵ سوم، محمد شاكىر آفا-
لابى ۲۵ سوم، عبد رايىم آمانى ۲۵ سوم، فالجان
خرجه ۲۰ سوم، اكبر آتا خوجەبى ۱۵ سوم، احمد
جان دوسە محمد حاجى اوغلى ۱۵ سوم، ايلانگان خواجه
۱۰ سوم، شامان خواجه ۱۰ سوم، مريم قاسىر ووا
۱۰ سوم، ملا فارىجان ۵ سوم، طوغاى بېك ۵ سوم،
صافىه طوناش آفالاىوا ۵ سوم، نور محمد خواجه
۶ سوم، ام گلشم آفالاىوا ۳ سوم، ابراهيم خواجه
۳ سوم .

جەمى بولدى: ۱۸۲ سوم .

اداره

كانطور مزده بو كىبى اشارگە مخصوص حساب
آهلامادىدىن بوندىن صوك بوندى اعانهلر بزرگە يبار-
لى غزىتە اداره لرېنە يبار لووى مطلوب .

اوچرىدىتلىنى صابرانىيە

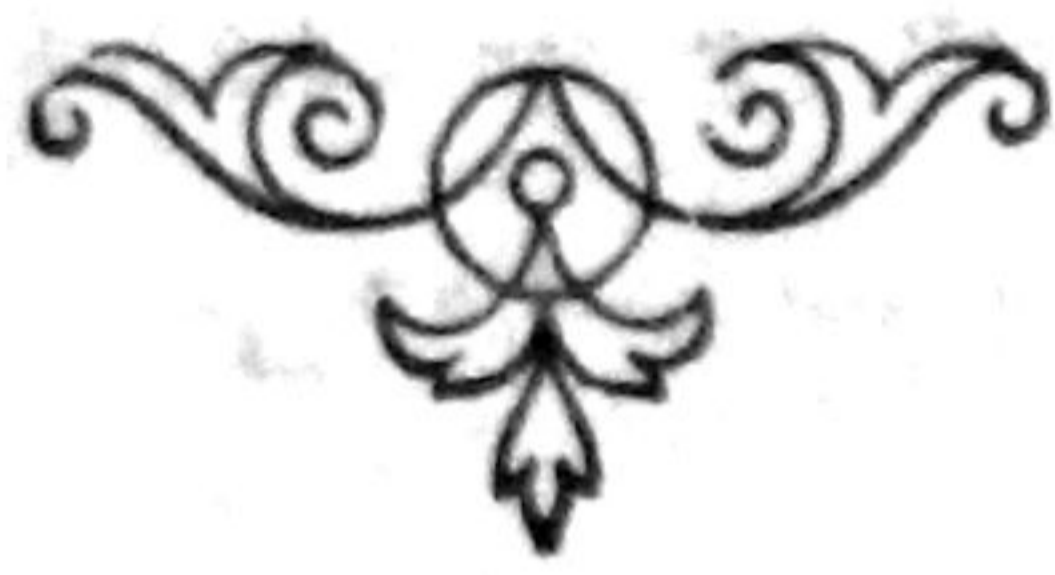
غزىتەلر دە كورلگان خىبرلرە كورە اوچرىدىتلىنى
صابرانىيەغە چافرو وقتنى موقت حكومت اوشبو
مىنابىر نك ۱۷ سېنە تەبىين اينگان .

صابلاو توغروسىندە بولغان اسپىسكالرنى توزونى
ژواصت شهر محلى اداره لرېنە نسا بشرىغە قرار
بېرگان .

پاصىلقەلر حقندە

پوچتە ادارەسى خلققە توبەندەگى اعلانن بىلدررگە
فوشا .

ھەر بىر داخلى خصوصى پاصىلقەلر، كېرەك بەھالى كېرەك
بھاسىز بولسۇنلر اوچ پوچت اورنننە بىر گنە پوچت بىران
تەھدىد ايدىلار .

خارجى خىبرلر

ايراندە

ايراندە ياذا كابىنېت ھېئىتى تەشكىل قىلغان:

باش مېنىستىر و خارجىيە مېنىستىرى علاء السلطنة
صوغش مېنىستىرى ندىر الدولة، جەماعت اشلىرى
مېنىستىرى محمد الملك، مالىيە مېنىستىرى محمىشم السلطنة،
داخلىيە مېنىستىرى مستشار الدولة، عدلىيە مېنىستىرى
منظەم الملك، معارف مېنىستىرى حاكم الملك، يوللار
و پوچتە مېنىستىرى مفر الملك .

تور كىيە حقندە

آفېنادن طارالغان خىبرلرە كورە نېمەسلر تور كىيە نك
اول خواجه لىقن باشقارونى اوز قوللرېنە آورغە
قرار بېرگانلر، تور كىيە مەلىكىنى نك آزىيا بولمى اول
خواجه لىقن جەتتىدىن بىر نېچە اوقىر و غلرغە بولمىب شونلرغە
باش مەدىرلر نېمەس اردن قوبلغانلر، اوقىر و غلر مەركز-
لرى سېواس، ديار بىكر، از مېر، قونبە، آنغورا شهر-
لرى بولالاقى .

يهودى لار

لوندون خبرارينه كوره يهوديلار گه نورك لار طر-
فندن فسئلق لار بامالغانى اوتكان نومر مجل لار مزده
يازلنغان ايدى.

شول حقه انگليز وفرانسوز، روسيه، ايتاليا
ايچيلرى طرفندن قاغاده فلنك حكومتينه مراجعت
ياصالب چاره لار كورونى تپوش طابلمان .

يافهدن بر يهودينى ده فسالدرى توركلر - ورب
يبارگان لار .

صوغش خبرلرى

روس نيمس آراسنده

غربى فروننده زواچى دائره سنده آطشو دوام
ايتكانك حقه رسمى خبرار بولدى. بونده دشماننك
كوچلى عسكر فرقهسى طوب اونلرى حمايه سنده
بزك آقوب ارغه ياقن ارغه طرشقان بولغان لار. بزك
طوب اونلرى ممانعتى سببلى مقصد لار ينه ايرشه
آلغان لار. قورل دائره سنده فوخارادن جنوب ده،
دشمان طرفندن يبارلگان زهرلى غاز دولقنلرى جبل
بولماقغه بزك آقوب ارغه جينه آلغان لار .

برزبزاندن جنوب ده ياركار اقغه نيمس لار تونده بران
كوچلى طوب اونلرى يادروب بزك آقوب ارغه
هجوم ايتكان بولغان لار بزك عسكر لار قول عر انانلرى
برلن آلارنى ياقن يبارمگان لار. شوندىن كبرى آقوب
ارينه قاچارغه مجبور بولغان لار .

مينسك اوستنده صوك كونلرده هر وقت ديورلك
دشمان آير پلان لرى كورنه باشلاغان هر كون نچه شهر
مرتبه بيك بوغار بدن اوچوب يورولرى كورنه بو
كورنش لار بزك عسكر لار مز طرفندن طوب اونلرى
بران فارشو آلماقغه آلارنك بو اوچولرى هممهسى
نتيجه سز بولا، تيز گنه باشر نه لار .

اورنبوغ خبرلرى

روزه سزار حقنده

اورامده، چاي، و آش خانه لارده، باشلار هم فارط-
لردن بعض اريزك روزه تونى آشاب اوچولردن
زارلانوچى لار هر بلنى آز بولمى نورغان ايدى. بوبل
شولر اوستينه زبمستوا ادارهسى آستنده فورصده
سبق اوچوچى خاتون فزاردن زارلانوچى لار آرندى
كونده دبورك شهر خطلارى آلينه، بارلغى شول
روزه تونماوچى لار حقنده تورلى عبارلار قوللانلار،
ديانت سزارنك حرملى شريف آينك قدرن يبارولرى
اوچون، دبنى برر جزافه اوچرالولار بن تلى لار.
افلع الدين ديگان براو بو حقه ملالارنى عيبلاب:
اوقازلرى آلنودن فورقب اوچوبوزلاب كشى لك كوپه
كوندز حسينه ده آشاب ياتولارين تنبيه ايتمى لار
ديب يازا .

روزه تونوچى ديانت اهلى نه محرر لارنك ده معام
معاملر نكده آشاب يورولارى البته ضرر ايتمى .
(لايضر كم من ضل اذا اهتديتم) خصوصاً بو كونده دين ده
حرمت معناسينى كبرى صابلاغان لايبالى لار گه هبيچ بر
تورلى تاثير اجرا ايتو ممكن توگل. آلارغه الله بن،
مساملر دفترنده بولديقلرى اوچون دين تونوغه
هدايت صورادون باشقه چاره بوق.

الله دن اويالسه، پيغمبرى بوليه يورونى اوزينه
بورچ ديب بلسه خصوصاً اوامنك حقلغينه قيامت نك
بولوينه ايمانى كامل بولسه، اول كشى الله نك قدرلى
آبن - اويون كولكى بولنده، كوندز آشاب اوچو
ايله نده كيه سوتماسكه تپوش درار كان اسلام دن بولغان
روزه نك فرضلغينه ايمانى بارلار شول كونده راحت لنب
روزه توتلر كيچلر ده تراويح اوقب ختم ايتلار. شونك
اوستينه كسبلر ندىن هم فالمى بركت كورلر
الله تعالى مسلمان لرغه عهوما، دين لارين بر گه بر گه
توتارغه نصيب ايتسون. كوكلى بوزوق قلبى قارالغان
روزه سزارغه بزدن دعا شوغى .

ناشرى: محمدولى سيني

Издатель Мухамедвалій Хусанновъ.

محررى: علام الدين خان اسلامى
Редакторъ Г. Ханъ-Ислямовъ

Тип. журнала "Динъ ва Магъишеть", Оренбургъ